

ת"פ 45552/05/15 - מדינת ישראל - שלוחת תביעות כפר-סבא נגד נ' מ'

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 45552-05-15 מדינת ישראל נ' מ' (עציר)
בפני כבוד השופט אביב שרון

בעניין: מדינת ישראל - שלוחת תביעות כפר-סבא

ע"י ב"כ עו"ד עמיחי רוזה

נגד

נ' מ'

ע"י ב"כ עו"ד קארין בן עמי

הכרעת דין

1. נגד הנאשם, יליד 1980, הוגש כתב-אישום האוחז שני אישומים.

בחלק הכללי נאמר כי הנאשם הוא בנו של ג' מ' (להלן - **המתלון**) ואחיו של ב' מ' (להלן - **ב'**). במועדים הרלוונטיים לכתב האישום התגוררו המתלון, ב' והנאשם בביתם שבט' (להלן - **הבית**).

על פי האישום הראשון - ביום 20.5.15 עובר לשעה 18:21 שהו המתלון, ב' והנאשם בבית. בנסיבות אלה, ניגש הנאשם אל המתלון וביקש ממנו שיתן לו כסף. משסירב המתלון אמר לו הנאשם שאם יעז לסרב לתת לו כסף הוא יהרוג אותו. בתגובה דרש המתלון מהנאשם שיצא מהבית. אז הרים הנאשם כיסא פלסטיק והיכה באגרופיו בראשו של המתלון מספר פעמים. בהמשך, השליך הנאשם את הכיסא והכה באגרופיו בראשו של המתלון מספר פעמים. משניסה המתלון להימלט, נטל הנאשם חפץ חד מברזל, אשר טיבו אינו ידוע במדויק למאשימה, ושרט את המתלון בכתפו. אותה עת ניסה ב' לתפוס את הנאשם שנמלט מהמקום. כתוצאה ממעשי הנאשם נגרמו למתלון חבלות של ממש בדמות שריטות מדממות בזרועות ומתחת לכתפו הימנית והוא נזקק לטיפול רפואי.

במסגרת אישום זה יוחסו לנאשם עבירות **איומים**, בניגוד לסעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז-1977; ו**תקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש**, בניגוד לסעיף 368(א) לחוק העונשין.

2. על פי האישום השני - ביום 21.5.15 בשעה 02:30 שהה הנאשם בבית. משנכנס המתלונן לבית אמר לנאשם "איך אתה לא מתבייש לבוא לישון בבית אחרי מה שעשית". בתגובה אמר הנאשם למתלונן כי "אם לא יתן לו לישון בבית, יכה אותו".

במסגרת אישום זה יוחסה לנאשם עבירת **איומים**, בניגוד לסעיף 192 לחוק העונשין.

3. המענה לכתב האישום נרשם מפי הנאשם בישיבה מיום 9.9.15, כדלקמן:

"באירוע עצמו הוא (המתלונן - א.ש.) בא אליי החוצה, נתן לי בעיטה בפנים, הוא נתן לי מכה ואח"כ דחף (צ"ל רדף - א.ש.) אחריי, אבא שלי נתן לי מכה, ב' לא התערב הפעם. היו שכן ושכנה והם שברו את המקל של הגומי בראש שלי ואני דקרתי אותו דקירה קטנה מאוד, אני דקרתי אותו עם אולר קטן של גוזז ציפורניים. אחרי שהוא תקף אותי ושבר את המקל בראש שלי זה קרה, זה דקירה קטנה לא הכנסתי אותו עד הסוף. לגבי ב' הוא חייב לי כסף. לא מזלזלים בחיים שלי ובכסף. כשב' רצה לתפוס אותי אני כבר יצאתי מהבית, זה עבירה לא עבירה אני לא מפחד. אני לא התכוונתי לדקור אותו הוא שתקף אותי. אם אני לא משתחרר היום אני מתנקם בו, יהיה מה שיהיה" (עמ' 2).

לאחר שב"כ הנאשם אישרה כי דבריו לעיל משקפים את גירסתו, נקבע התיק לשמיעת הראיות.

מטעם התביעה העידו המתלונן (אביו של הנאשם), ב' (אחיו של הנאשם) והחוקר כאמל עתילה. כמו כן, הוגשו מסמכים ותמונות בהסכמה.

מטעם ההגנה העיד הנאשם.

תמצית הראיות

4. **המתלונן, אביו של הנאשם** העיד כי הנאשם משתמש תדיר בסמים ומקבל קיצבה מביטוח לאומי בסך 2,100 ₪ לחודש. לדבריו, "כל הכסף הולך על סמים או על מילוי חיש ג' (עמ' 5). בהיותו סובל ממחלת נפש, מאושפז הנאשם לעיתים קרובות בבית החולים בפרדסיה, אך לא משלים עם מצבו ולא מכיר במחלתו. הוא נוהג לריב עם אמו, לקלל אותה ולדרוש ממנה כסף. כך מתמודדים בני המשפחה עם הנאשם משך 24 שנים (עמ' 5).

המתלונן סיפר כי בעבר עבד כטייח, פרש לפנסיה ומתקיים מקיצבת ביטוח לאומי. לדבריו, זו לא פעם ראשונה שמוגשת כנגד הנאשם תלונה במשטרה מצד בני המשפחה ובעבר הוגשו כנגדו תלונות בגין איומים על האם וגרימת נזק לבית - הכל בעקבות דרישתו לקבל כסף עבור רכישת סמים (עמ' 5).

לגבי הארוע נשוא האישום הראשון - סיפר המתלונן כי ישב עם הנאשם בחצר הבית והנאשם היה עצבני וקילל. המתלונן ביקש ממנו להפסיק לקלל ובשלב מסוים שניהם אחזו בכיסא והחלו "לסחוב אותו אחד לכיוון השני, והוא נתן לי אגרוף בראש ובגב" (עמ' 5, ש' 31). המתלונן הסביר כי הוא חלש מאוד, לאחר תאונה, והנאשם נתן לו כמה אגרופים (עמ' 6). המתלונן רץ אחרי הנאשם, התקרב אליו, וזה נתן לו מכה בכתף, "היה לו משהו חד ביד, והתחיל הדם, ועד היום יש לי סימן" (עמ' 6, ש' 1).

לדברי המתלון, כשישבו בחצר הבית החל הנאשם לקלל תוך שהוא מבקש כסף, זאת לאחר שדרש מאמו כסף ורב איתה. "התעצבנו ורצינו לריב אני והוא", **אז איים הנאשם על המתלון ואמר לו "אוי ואבוי אם תתקרב אלי".** השניים אחזו בכיסא שהיה ביניהם ומשכו אותו כל אחד לכיוון שלו. אז נתן הנאשם למתלון **"כמה אגרופים בראש, בכתף ובגוף"** (עמ' 6). לדברי המתלון, הוא חסך במילים בתיאור הסיטואציה, "לא היה איכפת לו לגמור עליו" (עמ' 8, ש' 28).

לאחר שהנאשם נתן למתלון אגרופים כמתואר לעיל, מספר המתלון: **"התעצבנתי ורצתי אחריו, ואמרתי לו למה הרבצת לי, התקרבת אלי, לקחתי מקל של מטאטא והוא תפס אותו ונתן לי את הדקירה עם החפץ החד וברח"** (עמ' 6, ש' 11). לדברי המתלון האח ב' לא ראה את כל ההתנהלות אלא רק את הריצה בעקבות הנאשם ואת הדקירה. כשב' שאל את המתלון מדוע רץ אחרי הנאשם, השיב לו המתלון שאף אחד לא הרים עליו יד בעבר וכי יש לו כבוד (עמ' 6). לדברי המתלון תחילת הארוע בבקשת הנאשם לכסף עבור רכישת סמים (עמ' 6).

לגבי הארוע נשוא האישום השני - סיפר המתלון כי לאחר שהנאשם דקר אותו באמצעות חפץ חד הוא ניגש לתחנת המשטרה להגיש תלונה. מששב הביתה הבחין בנאשם והטיח בו **"אחרי כל מה שעשית, אתה לא מתבייש לשבת בבית ולישון בבית, הוא אמר לי אם תיגע בי אני אעשה מה שאני אעשה... לך למשטרה שלך, אתה עובד עם המשטרה"** (עמ' 7, ש' 12).

משרוענן זכרוננו של העד מהודעתו במשטרה, שם סיפר כי הנאשם אמר לו שאם לא ישן בבית ירביץ לו, אמר המתלון **"הוא לא איים עלי... הוא אמר לי, וואללה אם תתקרב אלי... הוא התחיל לאיים... אני כבר מכיר אותו. הוא לא אמר מה הוא יעשה אם אני אתקרב אליו. אני מכיר אותו שזה דרך האיומים שלו"** (עמ' 8, ש' 5).

הוגשו התמונות המתעדות את פציעת המתלון (ת/2) וכן תעודה רפואית מיום הארוע שעה 19:41 (ת/3).

5. בחקירה הנגדית שיתף המתלון בקשייו היומיומיים מול הנאשם. הוא סיפר כי מאז התמכר הנאשם לסמים "יש הרבה בעיות" (עמ' 9, ש' 22). הנאשם מסרב להכיר בעובדה שהוא חולה ומסרב לקבל טיפול. אישפוזים בבית חולים פסיכיאטרי מסתיימים בשחרורו של הנאשם חזרה לבית, כשהרופאים מייעצים למתלון לפנות למשטרה כל אימת שיידרש ולהימנע מלהגיב באלימות כלפי הנאשם בהיותו לוקה בנפשו. לדברי המתלון, פעם אחת, לפני הארוע נשוא כתב האישום, הרים יד על הנאשם כתגובה למעשיו. הנאשם הגיש נגדו תלונה במשטרה וכששב מהחקירה אמר לו הנאשם **"אני רוצה שתנסה איך זה הכלא"** (עמ' 10, ש' 7).

לגבי הארוע נשוא האישום הראשון, הסביר המתלון כי הוא והנאשם דחפו הדדית את הכיסא עליו ישב קודם לכן, ואז הנאשם הרביץ לו יותר ממכה אחת כי היה עצבני מאוד, **"יש לו כוח פי 10 ממני"** (עמ' 10, ש' 15). לאחר שהנאשם היכה את המתלון באגרופים, הוא רץ לרחוב והמתלון רץ אחריו כשבדיו מקל מטאטא אותו נטל מחדר המדרגות. בשלב זה, כך המתלון, **"רציתי להרביץ לו, הוא תפס את המקל ביד וביד השניה נתן לי שריטה עם המכשיר החד... אני באמת איימתי עליו עם המקל (מדגים הנפת מקל למעלה) ואז הוא תפס את המקל ודקר אותי"** (עמ' 10, ש' 30). הוא הסביר שרדף אחרי הנאשם עם המקל כי חש מושפל כאב שהוכה על ידי בנו (עמ' 12, ש' 10). המתלון העיד כי לאחר שהגיש תלונה במשטרה, ניגש לקבל טיפול רפואי. לדבריו, אין זו הפעם הראשונה שהנאשם מסתובב עם סכין, **"אלף פעם באתי הביתה ומתחת לראש שלו היתה סכין"** (עמ' 11, ש' 24).

בחקירה החוזרת השיב המתלון כי כיום הוא בן 70 שנים (עמ' 13, ש' 4).

6. **ב', אחיו של הנאשם** העיד כי הוא מתגורר בקומה התחתונה בבית ולפתע שמע צעקות. כשיצא לחצר ראה את הנאשם והמתלון רבים, כשהנאשם מרביץ למתלון. הוא שאל את הנאשם "למה אתה מרביץ לאבא, תלך תלך שלא יהיה יותר גרוע, אז הוא הלך" (עמ' 13, ש' 26). לדברי העד, הוא ראה בעיניו שהנאשם הרביץ למתלון עם היד, "כנראה היה לו משהו קטן ביד", ולאחר שנתן למתלון מכה בכתף, צעק הנאשם ועזב את המקום. לנאשם היה משהו קטן ביד, אך העד לא זיהה במה מדובר (עמ' 14, ש' 9). את ענין דחיפות הכיסא ההדדיות שהתרחשו בין הנאשם לבין המתלון לפני כן לא ראה העד. תחילה טען העד שהמתלון לא אחז בחפץ בידו, אולם לאחר מכן תיקן ואמר ש"יכול להיות שהיה לאבא שלי כסא או מקל של מטאטא ביד. יכול להיות שבגלל שנ' רצה להרביץ לו, אז הוא רצה להגן על עצמו" (עמ' 14, ש' 11).

העד סיפר שלא ראה את המתלון תוקף או מאיים על הנאשם והסיק כי המתלון ניסה להגן על עצמו. הוא הדגיש את פערי הכוחות בין המתלון לבין הנאשם, כאשר מדובר במתלון מבוגר הסובל ממחלת סכרת ולחץ דם (עמ' 14). גם ב' סיפר כי אין זו הפעם הראשונה בה הנאשם מתנהג באלימות כלפי בני המשפחה, כשהוא דוחה נסיונות טיפול בבית חולים ולא מעוניין להירתם להליך גמילה מסמים. ב' הבהיר כי ניגש יחד עם המתלון להגיש את התלונה במשטרה הן בשל ארוע האלימות והן על מנת "שיהיה שקט", זאת נוכח העובדה שהנאשם משתמש בסמים קשים וגורם לבעיות רבות (עמ' 15, ש' 12).

7. **רס"ל כאמל עתילה**, גובה הודעת הנאשם מליל הארוע (21.5.15, 03:22, ת/1) העיד כי לא הבחין בשום הגבלה שכלית או נפשית אצל הנאשם, "הוא התנהג כרגיל", ולכן גבה ממנו הודעה לאחר שהזהירו כחוק והעמידו על זכותו להיוועץ עם עורך דין (עמ' 3, ש' 26; ת/1, עמ' 1). החקירה לא תועדה, שכן העבירות בגין נחקר הנאשם לא חייבו תיעוד החקירה ובנוסף, הנאשם דיבר בשפה העברית (עמ' 4, ש' 20). העד נשאל מדוע לא נערך עימות בין הנאשם לבין המתלון ולא ידע להשיב על כך (עמ' 4, ש' 21).

8. הוגשו תמונות המתעדות את הפציעה של המתלון (ת/2) - פצע מדמם בצדה התחתון של האמה הימנית, סמוך למרפק; פצע נוסף סמוך לכתף. כן הוגשה תעודה רפואית ממרכז רפואי אלראזי מיום 20.5.15 שעה 19:41 (ת/3), ממנה עולה כי לדברי המתלון הותקף על ידי בנו, "קיבל מכה בידיים ומתלון על כאבים בצוואר. בבדיקתו סימני חבלה בשני (כך במקור - א.ש.) ידיים. חתך קטן בזרוע שמאל". למתלון בוצעה חבישה של הפצעים.

9. עוד הוגש דו"ח פעולה מאת רס"ל ניסים לוי מיום 21.5.15 שעה 02:35 (ת/4) ובמקום המיועד לתיאור פרטי המקרה נרשם: "המודיע היה בתחנה עכשיו כדי להתלון על הבר שלו שהרביץ לוץ (צ"ל לו - א.ש.). עכשיו הבר בבית. עכשיו הוא רוצה להרביץ לו שוב". השוטר מציין כי הגיע לבית המתלון שם שוחח עם המתלון. לפתע יצא הנאשם והמתלון הצביע עליו כבנו וציין כי קודם לכן, הגיש תלונה בתחנת המשטרה על כך שהנאשם תקף אותו עם סכין בכתפו. לדברי המתלון, כשישב בבית קפה וראה את הנאשם, שב והזמין משטרה לאחר שהנאשם איים עליו שירביץ לו. בשלב זה, עיכב השוטר את הנאשם לתחנה. לציין, כי בהמשך דו"ח הפעולה, מתוארת שיחה עם "המודיע", ממנה לא ברור אם גם הנאשם התקשר למשטרה והזמין ניידת, לאמור: "ליד הבנין הגדול, טייבה המודיע הוא הבר מוסר כי הוא לא רוצה להסתבך הוא מחכה בבית... המודיע לא מפסיק לצעוק, לא מובן, מסר כי אבא שלו עושה בעיות".

בעקבות אי בהירות זו, ולאחר בירור שנערך מול עורך דין הפעולה (ת/4) הסכימו ב"כ הצדדים כי "קיימת אפשרות שגם הנאשם התקשר למשטרה באותו הזמן וטען את שטען" (עמ' 23, ש' 17).

10. **הנאשם**, בהודעתו **ת/1**, ציין כי הוא שומר על זכות השתיקה וכי ידבר רק בבית המשפט. יחד עם זאת, השיב הנאשם למרבית השאלות שהופנו אליו. הוא אישר שגר יחד עם הוריו בבית וכי הוא משתמש בהרואין וב"סמים שמריצים על נייר כסף שורף אותם". את הסמים הוא צורך בבית ומחוץ לבית בתדירות יום יומית. הנאשם הכחיש כי הוא לוקח כסף מאביו על מנת לממן את רכישת הסם וטען כי אביו חייב לו כסף בשל מכירת חלקת אדמה השייכת לו ועל כן, מעוניין להכניס אותו לכלא. לשאלה מדוע תקף את אביו, השיב הנאשם - "הוא קודם תקף אותי ואני הגנתי על עצמי". לדבריו, תקיפתו של אביו כלפיו התבטאה בכך שהוא **"שבר את המגב עליי וירק עליי"**. הנאשם נשאל מי ראה את מעשה התקיפה והשיב **"אח שלי ב"**. גם לגבי הארוע שקדם לתקיפה עם מקל המטאטא, טען הנאשם כי אביו תקף אותו, ואילו הוא **הגיב ונתן לו מכות עם הכיסא**. הנאשם הכחיש כי תקף את המתלון באגרופים. משנשאל כיצד דקר את המתלון השיב: **"עשיתי לו שריטה קטנה בכתף שמאלי שלו עם חתיכת ברזל קטנה כי הוא דקר אותי בלב עם כל מה שעשה לי"**. הנאשם לא רצה לומר מהיכן הביא את "חתיכת הברזל". הנאשם הודה כי ב' ראה אותו דוקר את המתלון. הוא הכחיש כי איים עליו כמפורט באישום השני.

11. בעדותו בבית המשפט, סיפר הנאשם כי הוא מכור לסמים. לדבריו, אביו המתלון חייב לו כסף בשל חלקת אדמה שמכר והשייכת לו. עוד טען כי אביו נתן כסף לכל אחיו ורק לו סירב לתת כסף ועל כן, חש מושפל (עמ' 16).

לגבי הארוע נשוא האישום הראשון - סיפר הנאשם כי ביקש כסף מאמו וזו נתנה לו 50 ₪. אותה עת, ישן אביו המתלון בבית. לפתע, יצא המתלון לחצר **"נתן לי בעיטה בפנים עם שתי האצבעות שלו, הכוונה למכה עם היד שלו (מדגים)... ואז התפתח ויכוח, הוא עשה לי בפנים באצבעות שלו, תפסנו את הכסא, משכנו אותו כל אחד לכיוון שלו... היה ביננו מכות. אחרי שהכסא היה פעם ביד שלי ופעם ביד שלו, יצאתי מהבית. האמת, אני יותר חזק ממנו והיה מכות ביננו. בשלב הזה ברחתי מהבית לכיוון הרחוב. הוא, מהרוגז שלו, הביא מקל, כזה ששוטפים איתו בבית, ושבר אותו בראש לי, ראו את זה שני שכנים, אחת קוראים לה פ' נ' ולשני קוראים ע' ע'". אחרי ששבר את המקל בראש שלי, היה לי אולר קטן ביד, שלטתי בעצמי כמה שהוא הרביץ לי, נגעתי לו נגיעה סתם, לא הכנסתי את האולר עד הסוף, אפילו פחות מחצי, זה אולר קטן אפילו לא שתי אצבעות וחצי. אח"כ הוא לקח את המקל, וכשהיה הארוע בשעה 18:00, חזרתי בשעה 23:00 וראיתי שהוא שם את הדם שיש לו על הכתף על המקל גומי כדי שיגיד שאני הרבצתי לו" (עמ' 16, ש' 9).**

לגבי הארוע נשוא האישום השני - טען הנאשם כי **"לפני שלקחו אותי לחקירה, הוא (המתלון - א.ש.) בא אלי עם סכין גדול ואמר לי אני יכול להוציא לך את כל הבטן, את מעיים. הייתי רוצה לישון, והייתי בקריז של סמים, והוא לא נתן לי לישון. הוא התקשר למשטרה" (עמ' 16, ש' 28).**

משנשאל הנאשם מדוע החזיק באולר, השיב - **"זו שאלה טובה. אני לא אוהב להחזיק דברים כאלה. וואלה לא יודע למה החזקתי. אצלנו המקום הוא מפחיד שם" (עמ' 17, ש' 2).** הנאשם נשאל מדוע לא סיפר בחקירתו כי אביו איים עליו באמצעות סכין גדולה והשיב כי התקשר להזמין משטרה אך לא סיפר זאת בחקירה, "מה יש לי להסביר את זה כל הזמן למשטרה. אני לא אחראי על התנהגות של אחרים" (עמ' 17). עוד טען הנאשם כי ראשו לא נפתח כתוצאה משבירת מקל המטאטא על ראשו ולא ירד לו דם, אם כי "היה לי טשטוש יומיים ועבר" (עמ' 17). הוא אף לא ביקש

מהחוקר להשהות את חקירתו בשל אותו "טשטוש" ולא הפנה לסימן מכה על ראשו.

12. בחקירה הנגדית אישר הנאשם כי הויכוח עם המתלון נסב על עניינים כספיים, אלא שלטענתו, המתלון שמע אותו צורח על כך שלא נתנו לו את הכסף המגיע לו עבור מכירת האדמה, ומשהגיע אליו המתלון ביקש ממנו את הכסף המגיע לו, שכן לטענתו אחיו ב' חייב לו 57,000 ₪ (עמ' 18, ש' 12). לדבריו, **"דקרתי את אבא שלי כי הוא הרביץ לי, בגלל שהגנתי על עצמי"** (עמ' 18, ש' 18). הנאשם הכחיש כי איים על אביו. הוא הכחיש כי ביקש מהמתלון כסף עבור רכישת סמים, אך אישר שביקש זאת מאמו (עמ' 18, ש' 30). הנאשם אישר כי איים על המתלון בישיבת המענה לכתב האישום, כמפורט לעיל, אך טען שעשה זאת "מרוב הרוגז" והיות ועובר ימים קשים בכלא (עמ' 19). משנשאל הנאשם מדוע לא אמר בחקירתו במשטרה כי שני שכנים היו עדים לארוע ומצא לנכון להזכיר פרט מהותי זה רק בחקירתו הראשית, השיב "כמה אני יכול לחסוך עבודה למשטרה?" (עמ' 19, ש' 17). הנאשם טען שהמתלון שבר לו את המקל על הראש וכי מחוזק המכה לא הצליח להדוף את המקל. לשאלה אם לא יכול היה לברוח, השיב: **"עצרתי. יכולתי לברוח. לא ידעתי שישבור את המקל על הראש שלי. כמה אני יכול לברוח?"** (עמ' 20, ש' 4). הנאשם אישר כי הוא יותר חזק פיזית מהמתלון בהיותו בן 35 שנים (עמ' 20, ש' 6).

לגבי הארוע נשוא האישום השני, העיד הנאשם שלפני שהגיעה המשטרה לבית, **"אבא שלי הרים עלי סכין כזו (מדגם 10 ס"מ). התקשרתי למשטרה"** (עמ' 20, ש' 17).

13. בתום שמיעת עדות הנאשם ביקשה באת כוחו דחייה קצרה לצורך זימונם של שני עדי הראייה, השכנים, לגביהם טען הנאשם כי ראו את ארוע התקיפה ובית המשפט נעתר לכך. ואולם, בדיון הנדחה מיום 12.10.15 הודיעה ב"כ הנאשם כי לא זכתה "לשיתוף פעולה" מצד עדי ההגנה ועל כן, נשמעו סיכומי הצדדים וההגנה אף הגישה עיקרי טיעון בכתב.

סיכומי ב"כ הצדדים

14. ב"כ המאשימה ביקש להרשיע את הנאשם במיוחס לו ומיקד טיעונו באלה:

א. יש ליתן אמון בדברי המתלון ובתיאורו את הארוע. המתלון לא הפריז בתיאור מעשי הנאשם, הודה כי רדף אחריו עם מקל וכי ניסה לתקוף אותו בשל העובדה שחש מושפל ושכבודו כאב נפגע.

ב. התעודה הרפואית ותמונות החבלות שנגרמו למתלון תומכות בגירסת המתלון.

ג. המתלון הבהיר כי הנאשם דקר אותו באמצעות חפץ חד לאחר שתפס את המקל באמצעותו ניסה המתלון לתקוף אותו, ועל כן לא עומד לנאשם הסייג של "הגנה עצמית".

ד. גירסת האח ב' תומכת אף היא בגירסת המתלון.

ה. אף גירסת הנאשם מפלילה אותו ומחזקת את דברי המתלון - הנאשם הודה כי אחז באולר, וזאת ללא הסבר סביר לכך; הוא הודה כי דקר את אביו באמצעות האולר לאחר שזה היכה בראשו באמצעות המקל ולכן לא עומדת לו טענת הגנה עצמית לאור חוסר המידתיות בשימוש באולר, כשבפועל, יכול היה

הנאשם להמשיך ולברוח מהמתלון; הוא טען כי המתלון מרח דם שלו על מקל המטאטא כדי שיוכל לטעון שהנאשם היכה אותו, גירסה שלא בא זיכרה בהודעתו במשטרה; טענתו שהמקל נשבר על ראשו אינה אמת ואינה נתמכת בממצאים כלשהם; הוא טען כי בארוע נשוא האישום השני החזיק אביו בסכין גדולה ואיים שיוציא לו את המעיים, גירסה שלא העלה בחקירתו במשטרה או בפני השוטרים שהגיעו לעכבו.

1. הנאשם נמנע מלספר בחקירתו במשטרה כי שני שכנים היו עדי ראייה לארוע והעלה ענין זה לראשונה בבית המשפט. חרף דחיית מועד הדיון נמנע הנאשם מהלביא עדי ראייה אלה על מנת שיתמכו בגירסתו לארוע.

2. יש להרשיע את הנאשם גם בעבירה של החזקת סכין, כפי שעלה מעדותו בבית המשפט.

15. מנגד, טענה בא כוח הנאשם כי יש לזכותו מן העבירות המיוחסות לו בשני האישומים מטעמים אלה:

א. אין ליתן משקל להודעתו של הנאשם במשטרה (ת/1), שכן זו נגבתה בניגוד לחוק הליכי חקירה והעדה (התאמה לאנשים עם מוגבלות שכלית או נפשית), תשס"ו-2005. נוכח עברו הפסיכיאטרי של הנאשם, אשר סובל ממחלקת סכיזופרניה ואף אושפז בגין מחלה זו פעמים רבות בעבר, היה על החוקר לחקור בהתאם לתנאים הקבועים בחוק. משכך, סוברת ההגנה כי יש להבין את החוסרים וה"חורים" בגירסתו במשטרה ובבית המשפט ככאלה הנובעים ממחלת הנפש ממנה הוא סובל. עוד מבקשת ההגנה שלא לבסס ממצאים מרשיעים כנגד הנאשם על סמך ההודעה המשטרית.

ב. מדובר בתיק של "גירסה מול גירסה" ועל המשטרה היה לבצע עימות בין הנאשם לבין המתלון. המחדל מתעצם נוכח העובדה שהמתלון נחקר תחת אזהרה בחשד שתקף את הנאשם וכשאלו בנמצא עדי ראייה אובייקטיביים.

ג. מעדות המתלון עולה תמונה משפחתית מורכבת, נוכח מצבו הנפשי הקשה של הנאשם והתמכרותו לסמים, כאשר המתלון בחר בפתרון הקל והוא הרחקתו של הנאשם מהמשפחה על ידי הגשת תלונות למשטרה. כשזו מטרת המתלון, הוא לא מהסס להעליל על הנאשם, למשל שאיים עליו כאמור באישום השני, איום שלא בא זכרו בעדותו בבית המשפט. דרכו של המתלון למשטרה פתוחה עוד יותר כאשר לא נמצא פתרון משביע רצון בדמות אישפוז הנאשם בבית החולים הפסיכיאטרי בפרדסיה.

ד. התנהגותו של המתלון בארוע נשוא האישום הראשון מבססת את זכות ההגנה העצמית העומדת לנאשם - המתלון אישר שרדף אחרי הנאשם עם מקל מטאטא כי רצה "להחזיר" לו לאחר שהיכה אותו. לדבריו, הנאשם תפס את המקל שהניף לעברו ודקר אותו באמצעות חפץ חד, כשהמתלון מאשר כי עשה כן מתוך הגנה עצמית. תגובתו של הנאשם מיידית, מיידית ובאה לנטרל פגיעה פיזית מצד המתלון.

ה. אין לייחס משקל לעדות האחר ב', שכן הוא לא היה עד לכל ההתרחשות האלימה שבין הנאשם

למתלון. עוד ניכר היה בו כי נטה לטשטש התנהגותו האלימה של המתלון כלפי הנאשם.

1. יש ליתן משקל לגירסת הנאשם לפיה תקיפתו על ידי המתלון פורשה על ידו כ"דקירה בלב"; בחקירתו במשטרה סיפר הנאשם כי דקר את המתלון עם חתיכת ברזל (ולא עם אולר); הנאשם נחקר במשטרה בשעת לילה מאוחרת, כאשר הוא תשוש ועייף; נוכח אלה, הודעתו במשטרה אינה משקפת את גירסתו המלאה לארוע.

נוכח מצבו הנפשי המורכב, אין לקבוע מעבר לספק סביר כי הנאשם דקר את אביו באמצעות אולר שהחזיק, זאת גם נוכח היעדר ראיות מחזקות לכך.

דין והכרעה

16. לאחר ששמעתי את העדים והתרשמתי מהם, ולאחר שעיינתי במוצגים ובפרוטוקול, כמו גם בסיכומי באי כוח הצדדים, באתי לכלל מסקנה כי יש להרשיע את הנאשם בעבירה של **פציעה בנסיבות מחמירות**, בניגוד לסעיפים 334 + 335(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (חלף עבירה של **תקיפת זקן** שיוחסה לו) ולזכות את הנאשם מעבירת **איומים** נשוא האישום הראשון. בקשר לאישום השני, יש לזכות את הנאשם מעבירת **האיומים** שיוחסה לו.

17. **תחילה לנימוקי הדין** - קריאה זהירה של עדות המתלון מעלה כי הוא לא סיפר שהנאשם איים עליו בארוע נשוא האישום הראשון. נטען שהנאשם קילל את אמו בדרישה לקבלת כסף עבור סמים ("כוס אוחתק תביאי כסף") (עמ' 5, ש' 6); נטען שבעת שישבו השניים בחצר היה הנאשם עצבני וקילל (עמ' 5, ש' 30; עמ' 6, ש' 3); נטען שהוא אמר "אוי ואבוי אם תתקרב אליי" (עמ' 6, ש' 9). הנה כי כן, המתלון לא טען כי הנאשם איים עליו בארוע נשוא האישום הראשון ועל כן, יש לזכותו מעבירת האיומים שיוחסה לו באישום זה.

הוא הדין לגבי עבירת האיומים נשוא האישום השני. המתלון סיפר שכאשר שב לביתו ראה את הנאשם והטיח בו "אחרי כל מה שעשית, אתה לא מתבייש לשבת בבית ולישון בבית?" בתגובה, אמר לו הנאשם "**אם תיגע בי אני אעשה מה שאני אעשה**" (עמ' 7, ש' 12). גם משרוען זכרונם של המתלון מהודעתו במשטרה, הבהיר המתלון "**הוא לא איים עליי... הוא לא אמר מה הוא יעשה אם אני אתקרב אליו. אני מכיר אותו שזה דרך האיומים שלו**" (עמ' 8, ש' 5). דהיינו, המתלון טען בפה מלא שהנאשם לא איים עליו, ולכל היותר, פורשה התנהגותו של הנאשם - על רקע מקרים קודמים - כ"דרך האיומים שלו". משאין ראיה לאמירה מאיימת, קונקרטיה ומוגדרת, או לאיום בהתנהגות מצד הנאשם, הרי שיש לזכות את הנאשם גם מעבירת האיומים המיוחסת לו באישום השני.

לגבי עבירת **תקיפת זקן** המיוחסת לנאשם באישום הראשון - ראשית, לא הוכח בפניי גילו המדויק של המתלון. ב"כ המאשימה כלל לא שאל את המתלון בעניין זה והסתפק בשאלה אחת שולית וצדדית, בחקירה החוזרת, עליה השיב המתלון כי הוא בן 70 (עמ' 13, ש' 5); המתלון לא נשאל אם הנאשם יודע את גילו המדויק; הנאשם לא הוחשד בחקירתו במשטרה בעבירה של תקיפת זקן; הנאשם לא נשאל בחקירתו במשטרה אם הוא יודע את גילו המדויק של אביו המתלון; הנאשם לא נשאל בחקירתו הנגדית אודות גילו של המתלון והאם הוא מודע לו. בנסיבות אלה, וכאשר "זקן" מוגדר בחוק העונשין כ"אדם שמלאו לו 65 שנים" (סעיף 368(א)(ג) לחוק), הרי שלא הוכח בפניי, מעבר לספק סביר, כי הנאשם ידע את גילו של אביו, או כי ידע כי גילו של אביו הוא מעל 65 שנים, זאת בהינתן שגילו העובדתי של המתלון הוא כ-5 שנים מעל הגיל הקובע. עוד לא הוכח בפניי כי הנאשם "עצם עיניו" לאפשרות זו. בנסיבות אלה, לא

קם בסיס נאות להרשעת הנאשם בעבירה של תקיפת זקן בהתאם לסעיף 368(א). ואולם, מן העובדות שהוכחו בפניי, יש להרשיע את הנאשם בעבירה של **פגיעה בנסיבות מחמירות**, בניגוד לסעיפים 334 + 335(א)(1) לחוק העונשין - הכל כפי שיפורט בהרחבה להלן.

קביעת עובדות וממצאי מהימנות

18. המתלונן עשה עליו רושם אמין ומצאתי דבריו מהימנים. הוא סיפר בכאב על התמודדותה רבת השנים של משפחתו עם הנאשם אשר סובל מ"תחלואה כפולה" - מחד, מחלת נפש המביאה לאישפוזים חוזרים ונשנים, ומאידך, התמכרותו לסמים ודרישה לקבלת כספים לצורך מימון רכישת הסמים, וזאת כמעט על בסיס יומיומי. הוא אף תיאר התפרצויות זעם של הנאשם, כלפיו וכפי רעיייתו, על רקע סירובם לתת לו כסף לרכישת סמים. עוד הביע אכזבתו מגורמי בריאות הנפש, כמו גם מהנאשם, כאשר הראשונים לא יכולים לקבל את הנאשם למסגרת טיפולית ארוכת טווח, והאחרון מתכחש למצבו, מסרב לקבל טיפול ומכור לסמים קשים.

על רקע אלה, בחנתי בזירות רבה את עדות המתלונן, כשברקע טענת ההגנה כי המתלונן לא יבחל באמצעים, כולל הפללת שווא של הנאשם, על מנת להגיע לתוצאה הרצויה מבחינתו והיא הרחקתו של הנאשם מהבית בכל מחיר, בין למאסר ובין לאישפוז בבית חולים פסיכיאטרי. כאמור, לאחר בחינה זהירה של דבריו, על רקע ראיות רבות המסייעות לה, ראיתי לאמץ עדותו ולקבוע על בסיסה את ממצאי העובדה.

19. המתלונן לא הפריז בתיאור הארוע ובחלקו של הנאשם באירוע ולא הגזים או ייחס לנאשם דברים שלא עשה. הוא לא היסס לספר על חלקו באירוע, אף במחיר של הפללה עצמית והודאה בעבירה פלילית. הוא הודה כי חלקו השני של האירוע, הרדיפה אחר הנאשם והנסיון להטיח את מקל המטאטא על ראשו, הוא תולדה של פגיעה בכבודו כאב ותחושת ההשפלה שחש לאחר שהנאשם תקף אותו באגרופים לראשו ולכתפו. למעשה, המתלונן הודה בפניי בנסיגון תקיפה של הנאשם באמצעות מקל, כאשר הסכנה מן הנאשם חלפה. עוד לא הפריז המתלונן בתיאור כלי התקיפה אותו אחז הנאשם ואף לא טען כי נאלץ להכות בנאשם באמצעות המקל כאקט של הגנה עצמית מפניו. נהפוך הוא - המתלונן טען כי לא ראה את החפץ החד באמצעותו דקר אותו הנאשם ונמנע מלהסיק מסקנה כי מדובר בסכין או אולר. עוד העיד המתלונן, בהגינות, כי לא היכה בנאשם באמצעות המקל כאקט של הגנה עצמית, אלא הנאשם הוא זה שדקר אותו מתוך התגוננות (לנפקות המשפטית של מעשי הנאשם ראה להלן).

20. עיננו הרואות, כי המתלונן הקפיד להיצמד לעובדות המקרה, לא הרחיב מעבר להן ולא הגזים בתיאור מעשיו של הנאשם ואף לא האדיר אותם. כל זאת, תוך שהוא לא מסתיר את חלקו האלים באירוע ואת תרומתו להסלמת האירוע עד כדי דקירתו על ידי הנאשם.

במצב דברים זה, וכאשר קיימות ראיות מסייעות לגירסת המתלונן, כמפורט להלן, לא ראיתי באי עריכת עימות בין השניים כמחדל חקירה המקפח את הנאשם בהגנתו או כזה הגורם לו עיוות דין.

21. באמצי את גירסת המתלונן אני קובע את פרטי האירוע נשוא האישום הראשון כדלקמן:

על רקע התמכרותו של הנאשם לסמים קשים, כמדי יום, ניגש הנאשם לבקש כסף לרכישת סמים מאמו ורב עמה. אותה עת ישב המתלונן בחצר הבית. בהמשך, הגיע הנאשם לחצר והחל לריב עם המתלונן כשהוא עצבני ומקלל. המתלונן ביקש ממנו להפסיק לקלל ובשלב מסוים שניהם אחזו בכיסא והחלו לסחוב אותו לכיוון השני, כשהנאשם תוקף את המתלונן ונותן לו אגרופים בראש, בכתף ובגוף. המתלונן חש מושפל וכבודו נפגע, ועל כן, רץ אחרי הנאשם, תוך שהוא נוטל מקל מטאטא מחדר המדרגות. בשלב זה, ניסה המתלונן להכות בראשו של הנאשם, אולם זה תפס את המקל בידו האחת, תוך שהוא דוקר את המתלונן בידו השנייה באמצעות אולר שהחזיק. בעקבות מעשהו של הנאשם, נגרמו למתלונן חבלות בשתי הידיים וחתך קטן בזרוע שמאל, פצעים שהצריכו חבישה. כמו כן, נגרמו לו כאבים בצוואר.

22. מלבד הודעתו ועדותו של הנאשם המהוות סיוע של ממש לגירסת המתלונן (ועל כך ראה בהמשך), הרי שתמונות החבלות (ת/2) והתעודה הרפואית (ת/3) מסייעות אף הן לגירסת המתלונן ומתיישבות עימה.

יצוין, כי לא ראיתי להסתמך על עדותו של ב', אחיו של הנאשם, זאת מן הטעם שלא היה עד ראייה לכל האירוע, אלא רק לסופו, וכן מן הטעם שהתרשמתי כי הוא נקט עמדה מגוננת כלפי אביו כשטען שהאחרון היכה בנאשם באמצעות המקל על מנת להגן על עצמו, זאת בניגוד לגירסת המתלונן עצמו לפיה הוא זה שניסה לתקוף את הנאשם בחלקו השני של האירוע.

23. ומכאן לגירסאות הנאשם. כזכור, טענה ההגנה כי אין להסתמך על האמור בהודעתו של הנאשם במשטרה (ת/1), באשר זו נגבתה בניגוד להוראות חוק הליכי חקירה והעדה (התאמה לאנשים עם מוגבלות שכלית או נפשית), תשס"ו-2005. אין בידי לקבל טענה זו ממספר טעמים - ראשית, סעיף 1 לחוק מגדיר "אדם עם מוגבלות נפשית" כ"אדם עם לקות נפשית שבשלה מוגבלת יכולתו להיחקר או למסור עדות". דהיינו, לא די שאדם יוכר כסובל ממחלת נפש, אלא נדרש שבשל מחלת הנפש תהא מוגבלת יכולתו להיחקר. החוקר שחקר את הנאשם, רס"ל כאמל עתילה, העיד כי לא הבחין בשום הגבלה שכלית או נפשית אצל הנאשם, "הוא התנהג כרגיל", ולכן גבה ממנו הודעה לאחר שהזהירו כחוק והעמידו על זכותו להיוועץ עם עורך דין. החוקר לא ידע שמדובר בנחקר שהוא בעל מוגבלות נפשית ועובדה זו לא הובאה לידיעתו (ראה בענין זה סעיפים 16(א) ו-17(א) לחוק). ואכן, עיון בהודעת הנאשם (ת/1) מעלה כי הנאשם הבין הבן היטב את החשד המיוחס לו, ידע להבחין בין שמירה על זכות השתיקה לבין שיתוף פעולה בחקירה ומתן מענה לשאלות והסביר את גירסתו לארועים שיוחסו לו. במאמר מוסגר יצוין, כי גם אני התרשמתי במהלך עדותו של הנאשם כי הוא מדבר עברית בצורה שוטפת ורהוטה, יודע להסביר את עצמו בצורה נאותה, מבין את הדינמיקה של החקירה ואת משמעות הדברים שמוסר. על כן, לא הוכח בפניי, או למצער לא הוטל ספק בכך שיכולתו של הנאשם להיחקר לא היתה מוגבלת בשל לקות נפשית; שנית, לא הונחה בפניי חוות דעת מומחה (כגון חוות דעת של הפסיכיאטר המחוזי שמן הסתם התבקשה והוכנה לצורך הליך המעצר או של גורם אחר), לפיה יכולתו של הנאשם להיחקר מוגבלת בשל הלקות הנפשית. שמעתי, באופן כללי, מהעדים ומב"כ הצדדים, כי הנאשם סובל ממחלת נפש מסוג סכיזופרניה וכי אושפז בעבר מספר פעמים. ואולם, לא הובאה בפניי ולו ראשית ראייה אודות מצבו הנפשי של הנאשם בעת המעשה, בעת החקירה או סמוך לאחר מכן. האם היה הנאשם על סף התקף פסיכוטי? האם היה הנאשם לאחר התקף פסיכוטי? האם נהנה הנאשם מהפוגה ומחלתו היתה ב"רמיסה" בעת ביצוע המעשה ובעת החקירה? משלא הובאה בפניי ראייה בנדון, שוב לא נסתרה עדותו של החוקר עתילה לפיה לא הבחין בשום הגבלה נפשית או שכלית אצל הנאשם וכי התנהג כרגיל, עדות שנתמכת בגירסת הנאשם בהודעתו ומהתרשמותי מן הנאשם בעת מתן עדותו בפניי; שלישית, על עיקרי הדברים שמסר הנאשם בהודעתו, חזר בעת המענה לכתב האישום וכן בעדותו בפניי - כך טען כי פעל מתוך הגנה עצמית וכי אביו התקיפו באמצעות מקל אשר נשבר על ראשו כתוצאה מחוזק המכה וכך טען

שדקר את אביו באמצעות חפץ חד, שמאחר יותר התברר כאולר שהחזיק; רביעית, ובבחינת למעלה מן הנדרש, אין בחוק כלל פסילה גורף לפיו חקירה שנעשתה בניגוד לחוק אינה קבילה לשמש ראיה במשפט (ראה, למשל, סעיפים 14 ו-15 לחוק הדנים בנחקרים בעלי מוגבלות שכלית).

לאור האמור לעיל, לא מצאתי פגם בעובדה שחקירתו של הנאשם במשטרה לא נעשתה בהתאם להוראות חוק הליכי חקירה והעדה (התאמה לאנשים עם מוגבלות שכלית או נפשית), תשס"ו-2005 ולא מצאתי כי הגנתו נתקפחה באופן כלשהו בשל כך.

24. כאמור, תהיות ותמיהות העולות מגירסת הנאשם במשטרה ובבית המשפט נמצאו על ידי כמסייעות לעדות המתלונן. הנאשם אישר כי הוא מכור לסמים קשים וצורך אותם על בסיס יומיומי; הוא אישר שתחילת האירוע הוא תולדה של מחלוקת כספית (לטענתו, אחיו חייב לו כסף בשל מכירת חלקת אדמה השייכת לו); הוא אישר כי החלה תגרת ידיים בינו לבין המתלונן והוא הדף לעבר המתלונן את הכיסא; הוא הודה כי דקר את המתלונן באמצעות חפץ חד, אולר, לאחר שזה שבר על ראשו מקל מטאטא.

ואולם, לא היה בפי הנאשם הסבר לעניינים הבאים -

א. הנאשם לא סיפר בחקירתו במשטרה כי שני שכנים היו עדי ראיה לארוע ויכולים לתמוך בגירסתו, אלא השיב כי רק אחיו ב' היה עד ראייה לארוע.

ב. אף שבית המשפט נעתר לבקשת הנאשם ודחה את מועד הדיון על מנת לאפשר להגנה לזמן את שני עדי הראייה, נמנעה ההגנה מלעשות כן וההלכה בענין זה ידועה - הימנעות צד מלהביא לעדות עד שעל פי ההגיון ותכתיב השכל הישר יכול היה לתמוך בגירסת אותו צד, תפעל לרעתו.

ג. הנאשם טען כי המתלונן שבר את מקל המטאטא על ראשו. הדעת נותנת כי גם אם כתוצאה ממכה חזקה שכזו לא ייגרם פצע מדמם בראש, הרי שלכל הפחות אמור היה להישאר סימן חבלה בראשו של הנאשם (נפיחות, המאטומה וכדומה). והנה, לא נגרמה לנאשם כל חבלה או נפיחות, החוקר גובה ההודעה לא הבחין בחבלה שכזו ואף תשומת לבו לא הופנתה לכך מצד הנאשם. הנאשם טען כי "היה לי טשטוש יומיים ועבר", אך לא טען זאת בפני החוקר.

ד. גירסתו של הנאשם לפיה המתלונן מרח את דמו על מקל המטאטא כדי שיוכל לומר למשטרה שהנאשם הוא זה שתקף אותו, לא עמדה במבחן המציאות. המתלונן כלל לא הפנה את המשטרה למקל המטאטא ולא ביקש שהמקל יתפס והוא לא העליל על הנאשם כי תקף אותו באמצעות המקל עד כי דמו שלו נותר עליו. על כן, מדובר בהמצאה שהמציא הנאשם.

ה. גם הגירסה לפיה עובר להגעת המשטרה לבית הנאשם איים עליו המתלונן באמצעות סכין גדולה ואמר לו שיוציא לו את המעיים היא גירסה שלא בא זיכרה בהודעה במשטרה ולא בדו"ח הפעולה של השוטר שעייב את הנאשם לתחנה. דומה כי הנאשם גם לא סיפר פרט זה לסניגוריתו, שהרי אם היה עושה כן, לבטח היתה מטיחה גירסה זו במתלונן על מנת לקבל תגובתו לכך.

לסיכום, לא נתתי כל אמון בגירסת הנאשם, וראיתי לדחות אותה. כך גם לגבי טענתו ל"הגנה עצמית", ועל כך להלן.

25. סעיף 34 לחוק העונשין קובע:

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי כדי להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו; ואולם, אין אדם פועל תוך הגנה עצמית מקום שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים".

סעיף 34 טז לחוק העונשין קובע:

"הוראות סעיפים 34, 34א ו-34ב לא יחולו כאשר המעשה לא היה סביר בנסיבות העניין לשם מניעת הפגיעה".

26. "לשם הוכחת הטענה בדבר פעולה מתוך הגנה עצמית, על המתגונן להוכיח מספר תנאים מצטברים, לפיהם בנסיבות העניין: (1) פעולתו הדפה תקיפה שלא כדין; (2) התקיימה סכנה מוחשית על חייו ועל חירותו בשל התקיפה; (3) פעולת ההתגוננות נדרשה באופן מיידי, לשם הדיפת התקיפה; (4) הוא לא נכנס למצב בהתנהגות פסולה; (5) הפעולה בה נקט היתה נחוצה לשם הדיפת התקיפה, בלא שעמדה דרך אחרת להדפה; (6) הפעולה בה נקט מקיימת יחס ראוי - פרופורציה - בין הנזק הצפוי מהתקיפה לבין הנזק הצפוי מפעולת ההדיפה בה נקט [להרחבה ביסודות סייג ההגנה העצמית ראו: ע"פ 20/04 קליינר נ' מדינת ישראל פ"ד נח(6) 80, 89-91 (2004)] (ע"פ 6056/13 **שיבלי נ' מדינת ישראל** (21.9.15) בפסקה 22 לפסה"ד).

27. במקרה שלפנינו, על פי העובדות שנקבעו על ידי בפסקה 21 לעיל, ועל רקע המבחנים שנקבעו בפסקה, נראה שלא עומד לנאשם סייג ההגנה העצמית - הנאשם הודה כי בעת הרלוונטית לאישום הראשון הסתובב כשבאמתחתו אולר, זאת ללא כל סיבה מוצדקת ("**זו שאלה טובה. אני לא אוהב להחזיק דברים כאלה. וואלה לא יודע למה החזקתי. אצלנו המקום הוא מפחיד שם**" (עמ' 17, ש' 2)). החזקת אולר על ידי הנאשם, על רקע מצבו הנפשי ויחסיו הטעונים עם בני משפחתו, ובייחוד עם המתלונן אביו, ועל רקע ויכוחים בענייני כספים ורכישת סמים, מעמידה אותו מראש בסיכון לעשות שימוש נמהר ובלתי אחראי באולר; הנאשם הוא זה שהחל בנקיטת אלימות כלפי אביו המתלונן - בעת ויכוח עימו בחצר ותוך כדי משיכות כיסא הדדיות, היכה הנאשם באמצעות אגרופיו בראשו של המתלונן, בכתפו ובגבו, כל זאת כשהוא יודע שהוא מחזיק באולר הזמין לו; אמנם המתלונן הוא שיזם את המגע השני עם הנאשם, בכך שרדף אחריו, לאחר שחלפה הסכנה ממנו, וניסה להטיח את מקל המטאטא בראשו של הנאשם, ואולם, הנאשם מנע את הטחת המקל בראשו על ידי כך שאחז במקל בידו. על כן, אף אם התקיימה סכנה מוחשית לשלומה הגופני בעקבות התקיפה, הרי שסכנה זו נוטרלה על ידי הנאשם. תימוכין לכך ניתן למצוא בגירסתו של הנאשם עצמו: לשאלה אם לא יכול היה לברוח, השיב: "**עצרתי. יכולתי לברוח. לא ידעתי שישבור את המקל על הראש שלי. כמה אני יכול לברוח?**" (עמ' 20, ש' 4). דהיינו, הנאשם אישר כי יכול היה לברוח מפני המתלונן, כפי שעשה לאחר שהפליא בו את אגרופיו בחלקו הראשון של הארוע. תחת זאת, בחר הנאשם לשלוף אולר ולדקור את המתלונן באמצעות ידו השנייה. כאן המקום להדגיש גם את פערי הכוחות בין הנאשם למתלונן. הנאשם כבן 35 ואילו המתלונן כבן 70. מהתמונות שהוצגו לעיוני (ת/2), כמו גם מהתרשמותי הבלתי אמצעית מן המתלונן, עולה כי מדובר באדם מבוגר,

רחב מימדים וכבד משקל ותנועה. הוא העיד שפרש לגמלאות בעקבות תאונה שעבר. גם הנאשם העיד ואישר כי הוא יותר חזק מבחינה פיזית מהמתלונן (עמ' 20, ש' 6). עיננו הרואות, כי לאחר שהנאשם מנע בעזרת ידו את תקיפתו על ידי המתלונן באמצעות המקל, יכול היה לברוח מהמקום, מבלי לשוב ולתקוף את המתלונן. תחת זאת, בחר לשלוף את האולר שהחזיק ולדקור את המתלונן. הנה כי כן, פעולתו של הנאשם (דקירת המתלונן באמצעות אולר) לא באה להדוף את תקיפתו על ידי המתלונן, שכן תקיפה זו נהדפה כבר בכך שמנע הטחת המקל בראשו באמצעות ידו. אין זו אלא ששליפת האולר ודקירת המתלונן באה על מנת "להחזיר" למתלונן על נסיון התקיפה מצידו. עוד נמצא, כי הנאשם יכול היה לברוח מהמקום, כפי שעשה בחלקו הראשון של הארוע, לאחר שתקף את המתלונן באגרופים. ולבסוף, גם אם נאמר כי מעשה הדקירה בא להדוף תקיפה מסכנת חיים מצד המתלונן, הרי שלא מתקיים עקרון הפרופורציוניות, דהיינו אין יחס ראוי בין הנזק הצפוי מנסיון התקיפה שבא מצד המתלונן (ושנמנע על ידי הנאשם בכך שאחז במקל) לבין הנזק הצפוי מנסיון ההדיפה (שימוש באולר), ואשר נגרם בפועל כתוצאה מהדקירה.

משכך, כאמור, לא מצאתי כי דקירתו של המתלונן על ידי הנאשם באמצעות האולר באה כאקט של הגנה עצמית מנסיון התקיפה של המתלונן באמצעות המקל, זאת כאשר הנאשם מנע את הטחת המקל בראשו באמצעות ידו וכשיכול היה לברוח מן המקום, כפי שעשה קודם לכן.

28. סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 מאפשר לבית המשפט **"להרשיע נאשם בעבירה שאשמתו בה נתגלתה מן העובדות שהוכחו לפניו, אף אם עובדות אלה לא נטענו בכתב האישום, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן"**. התביעה מבקשת להרשיע את הנאשם, בנוסף, בעבירה של החזקת סכין, בניגוד לסעיף 186(א) לחוק העונשין. ההגנה מתנגדת לכך. אומר כי אין ספק שלנאשם ניתנה הזדמנות סבירה להתגונן - כבר בחקירתו במשטרה הודה הנאשם כי דקר את המתלונן באמצעות חפץ חד (חתיכת ברזל קטנה) ולא רצה לומר מהיכן הביא את החפץ; לאחר מכן, בישיבת המענה לכתב האישום, הודה הנאשם "אני דקרתי אותו דקירה קטנה מאוד, אני דקרתי אותו עם אולר קטן של גוזז ציפורניים. אחרי שהוא תקף אותי ושר את המקל בראש שלי זה קרה, זה דקירה קטנה לא הכנסתי אותו עד הסוף" (עמ' 2); וגם בעדותו בפניי שב והודה "היה לי אולר קטן ביד, שלטתי בעצמי כמה שהוא הרביץ לי, נגעתי לו נגיעה סתם, לא הכנסתי את האולר עד הסוף, אפילו פחות מחצי, זה אולר קטן אפילו לא שתי אצבעות וחצי" (עמ' 16). עוד אציין, כי בניגוד לאמור בסיכומי ההגנה, התרשמתי כי הנאשם מסר תיאור אמיתי ומדויק של האולר, נתן בו סימנים ואף תיאר כיצד השתמש בו.

ואולם, חרף האמור לעיל, לא ראיתי להרשיע את הנאשם בעבירה של החזקת סכין, זאת נוכח העובדה כי המאשימה, מטעמיה היא, העלתה בקשתה להרשיע הנאשם בעבירה זו באיחור ניכר מאוד, רק בשלב הסיכומים, אף כי הנאשם סיפר על כך כבר בישיבת המענה ולאחר מכן בעדותו בבית המשפט. לא ברור מדוע המאשימה, כבר באותו שלב מוקדם, לא ביקשה לתקן את כתב האישום בהתאם. עוד נמנעתי מלהרשיע את הנאשם בעבירה זו, שכן ממילא באתי למסקנה כי יש להרשיע את הנאשם בעבירה של **פציעה בנסיבות מחמירות**, וזאת חלף העבירה של תקיפת זקן, כאשר עבירה זו כוללת ממילא יסוד עובדתי של נשיאת "נשק קר" ועשיית שימוש בו.

29. לאור האמור לעיל, מצאתי להרשיע את הנאשם בעבירה של **פציעה בנסיבות מחמירות** (שכן, הנאשם גרם למתלונן לפציעה כשהוא מצוייד באולר שהינו "נשק קר"), וזאת חלף העבירה של **תקיפת זקן** אשר יוחסה לו במסגרת האישום הראשון.

סוף דבר

30. אני מרשיע את הנאשם בעבירה של **פציעה בנסיבות מחמירות**, בניגוד לסעיף 334 + 335(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977, בענין האישום הראשון.

אני מזכה את הנאשם מעבירת **איומים**, בניגוד לסעיף 192 לחוק העונשין, בענין האישום הראשון.

אני מזכה את הנאשם מעבירת **איומים**, בניגוד לסעיף 192 לחוק העונשין, בענין האישום השני.

ניתנה היום, י"ד חשוון תשע"ו, 27 אוקטובר 2015, במעמד ב"כ המאשימה, עו"ד אורית קליינפלד הנאשם ובאת כוחו.